

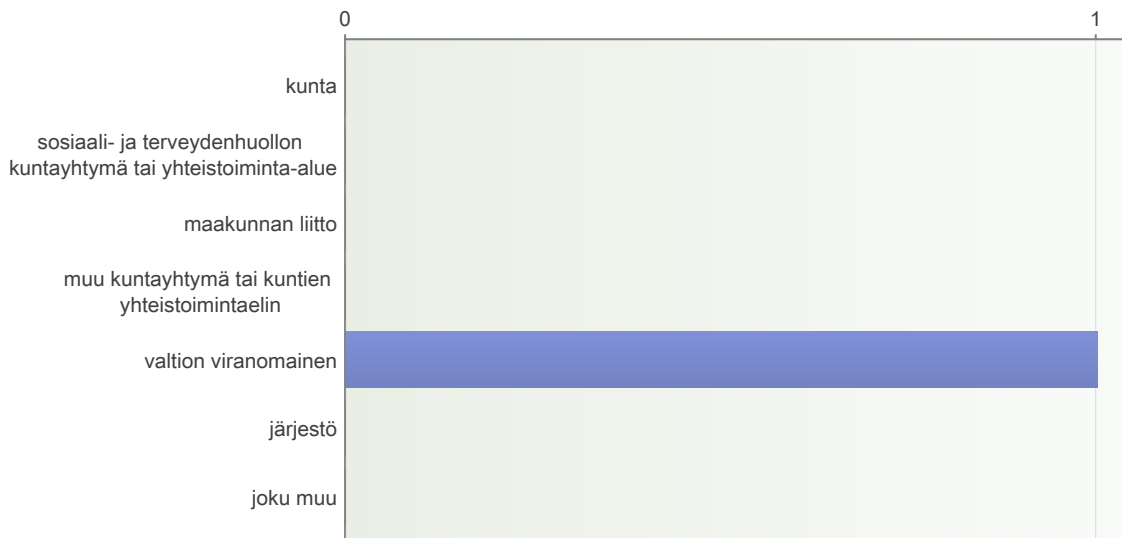
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Tilastokeskus	Leena Storgårds	pääjohtaja Marjo Bruun	3.11.2016	

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

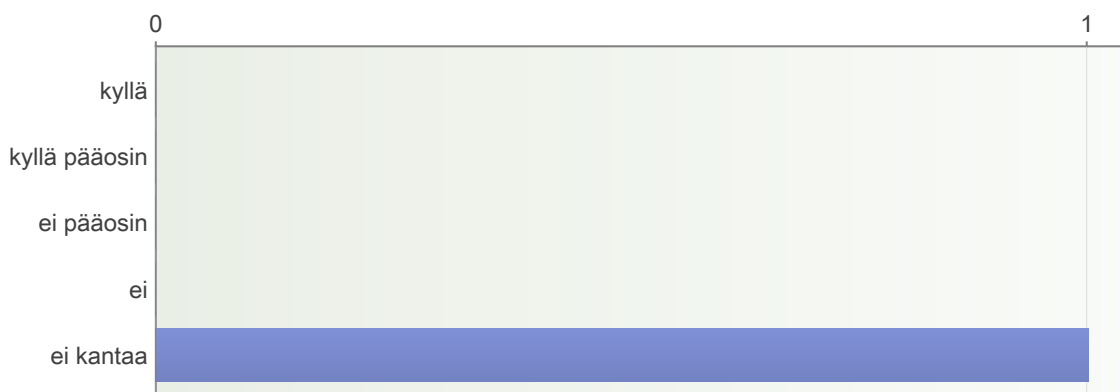
Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

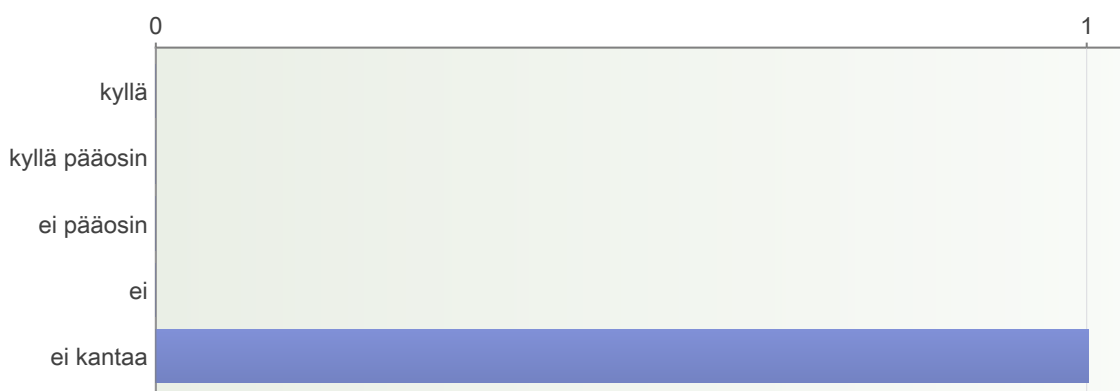
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Tilastokeskus esittää että maakunnan tehtäviin (6§) lisätään talous-, toiminta- ja henkilöstötietojen keruu maakunnan eri yksiköistä (palvelulaitos, palvelukeskus, tytäryhtiöt, toimipaikat) sekä näiden yksiköiden väliset konsernisuhteiden (omistustiedot) ja toimipaikkojen perustiedot (nimi, toimiala, sijainti, henkilöstömäärä) kerääminen. Perusteluissa ja muissa pykälissä maakunnan oikeudet kerätä tietoja on hyvin tullut huomioitua, mutta sitä ei ole erikseen määritetty maakunnan tehtäväalueissa.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

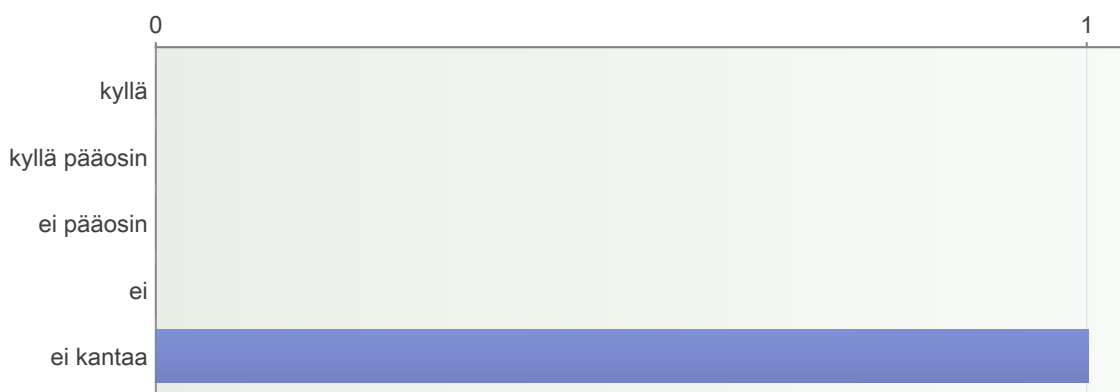
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

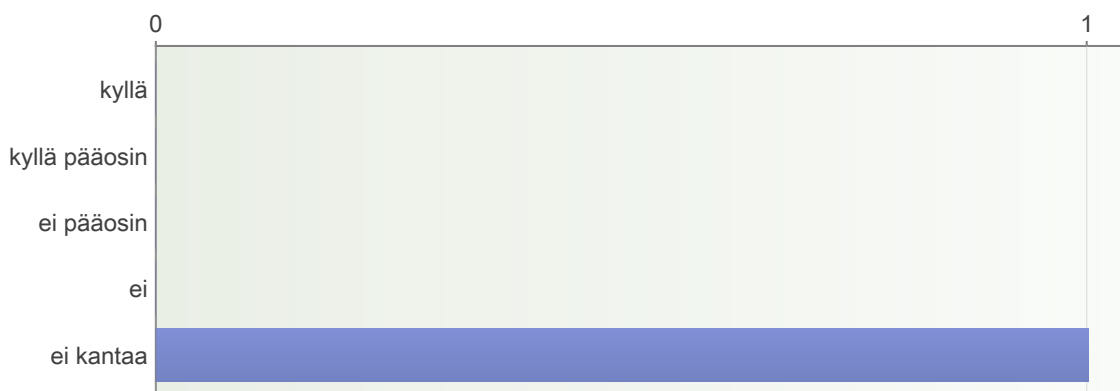
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

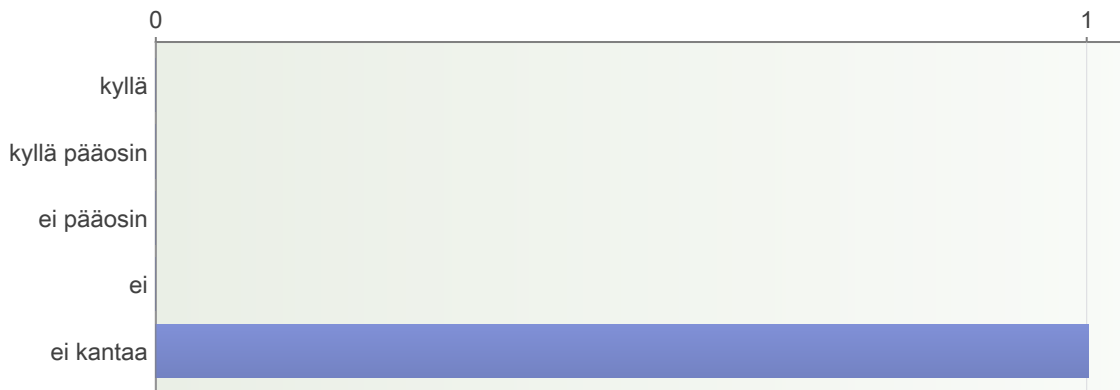
Vastaajien määrä: 1

- 13§: Pykälässä kuvataan valtion ja maakunnan neuvotteluelveloitetta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkennetaan, että ”Neuvottelumenettelyn tietoperustana toimisi myös maakunnasta kuukausittain kerättävä talous- ja toimintatieto”.
Tilastokeskus katsoo että kuukausittain kerättävät tiedot ovat kunnianhimoinen tavoite mutta onnistuessaan voisivat nopeuttaa joidenkin talustilastojen tuotantoa. Tällä hetkellä Tilastokeskukselle riittävät neljännesvuosittain maakunnista kerättävät tiedot julkisen sektorin tilastointia ja neljännesvuosittaista tilinpitoa varten. Mikäli maakunnat luokitellaan sektoriluokituksessa osaksi valtionhallintoa, vaatii budjettikehysdirektiivi jatkossa kuukausittaista raportointia ja näin ollen myös kuukausittaista tietojenkeruuta.
50§ Maakunnat voivat yhtäpitävillä päätöksillä perustaa yhteisiä virkoja. Tämä on haastavaa tilastoinnin ja tiedonkeruun kannalta ja tällaisista järjestelyistä tulisi saada riittävät tiedot maakunnilta.
102§ Todetaan että maakunnalla on velvollisuus julkaista toiminnastaan tietoja tietoverkossa. Tämä on erittäin kannatettava asia, mutta jotta julkaistavista tiedoista olisi hyötyä, tulisi tietojen tuotantoa standardoida siten, että kaikki maakunnat esittävät tietonsa yhteismitallisesti.
105§ Säädetään tilinpäätöksen tekemisestä. Vuosittaisen tilinpäätöksen aikataulu on tilastoinnin ja muun raportointitarpeen kannalta erittäin hidas. Olisikin syytä selvittää voisiko maakuntia edellyttää laatimaan suppeampia neljännesvuosittaisia välitilinpäätöksiä, sillä Tilastokeskuksen tietotarpeet koskevat erityisesti neljännesvuosittaisen tiedon turvaamista. Lisäksi Tilastokeskus toivoo, että taloustietojen toimituksessa hyödynnetään Kuntatalousohjelmassa annettuja suosituksia automaattisesta tiedonsiirrosta (XBRL hyödyntäminen).
110§ Todetaan, että ”Edellä tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita.”
Tilastokeskus toteaa, ettei sen laskentaperusteita käytetä tässä työssä vaan esimerkiksi yleisimmistä kuntien tunnuslukujen laskentaperusteista vastaa kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Jatkossa saattaa myös tiedonkerääjä olla toinen kuin Tilastokeskus (esim. Valtiokonttori), joten on ennen aikaista puhua Tilastokeskuksen ylläpitämistä tiedoista. Parempi sanamuotoilu on ”tiedonkerääjän ylläpitämistä tiedoista”.

Näiltä osin lakipykälää on syytä selventää.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

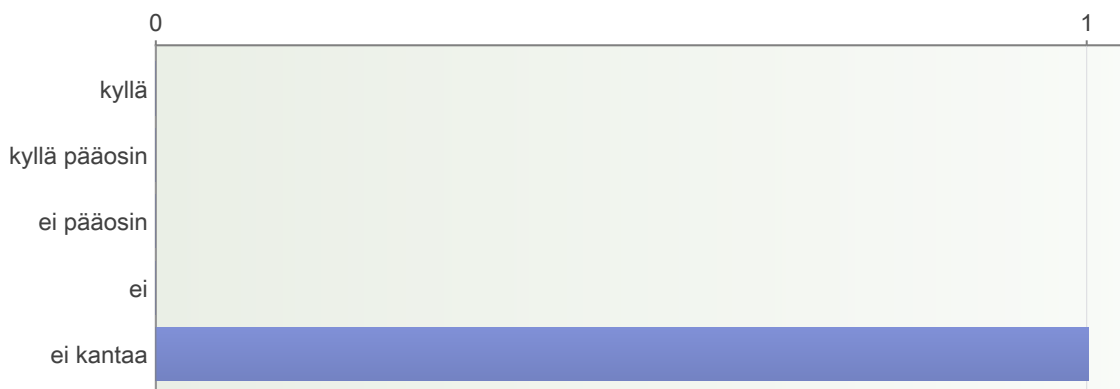
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

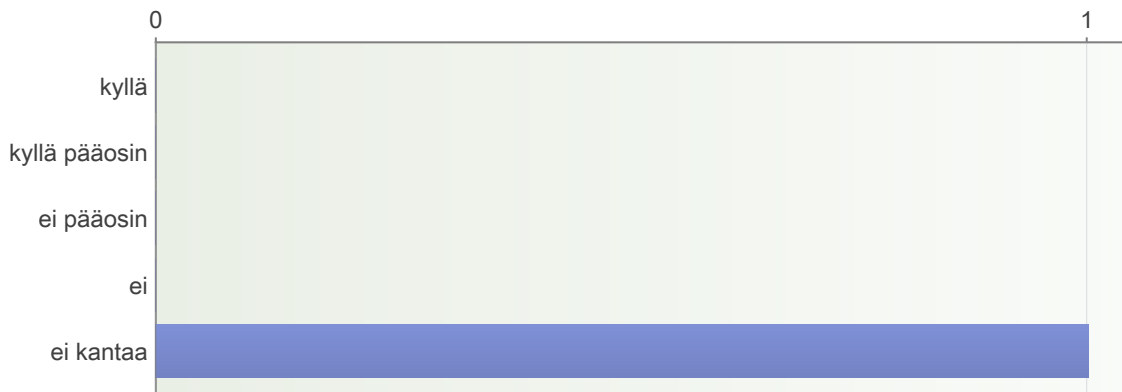
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

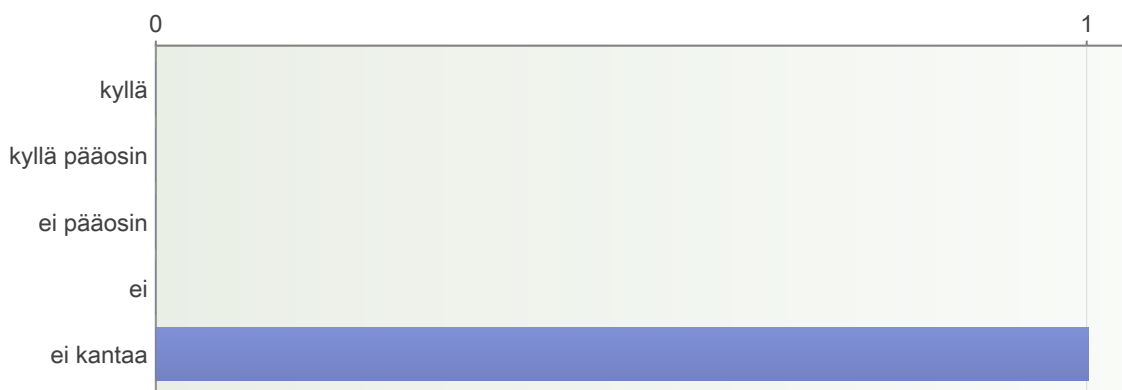
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

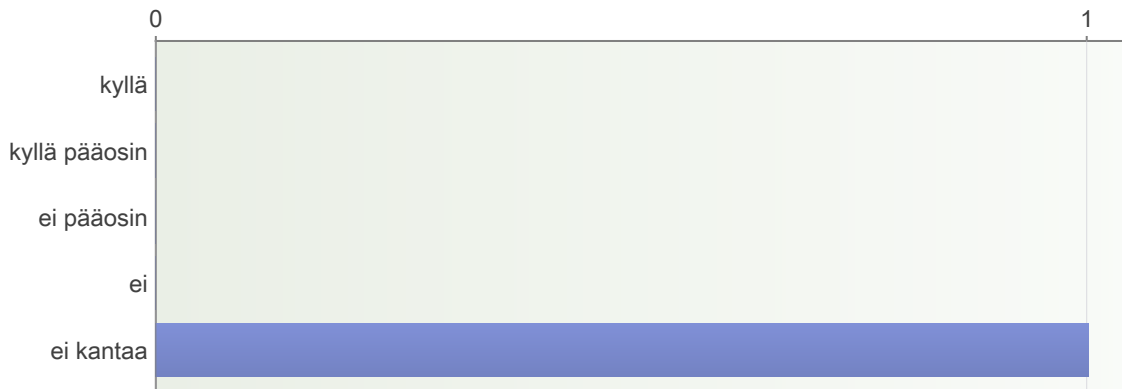
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

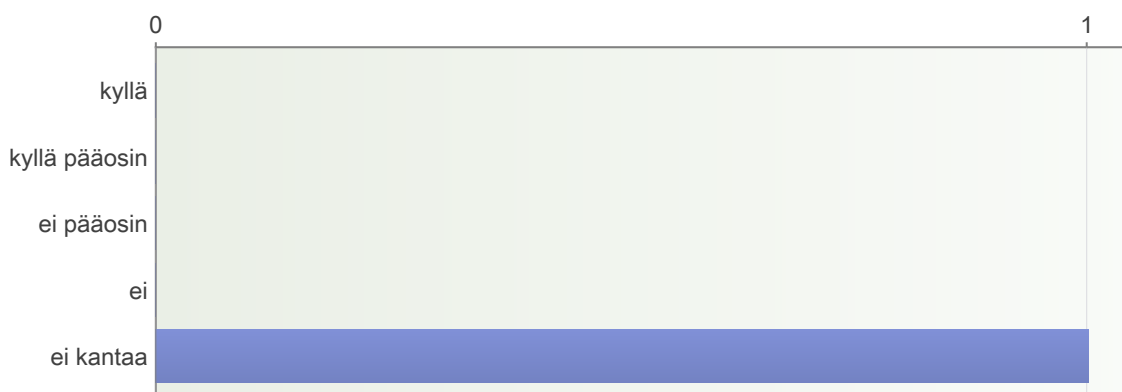
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- 23§: Pykälässä määritetään palveluntuottajan velvollisuuksia koskien asiakas- ja potilastietojen antamista. Tulisiko tässä yhteydessä määrittää myös, että palveluntuottajalla on velvollisuus antaa tietoja palvelutuotantoon osallistuvasta henkilöstöstä, heidän palkoistaan ja työsopimuksistaan toimipaikoittain. Jossain pykälässä asiasta olisi syytä säätää.
32§ Pykälässä määritetään, että maakunnan on seurattava väestön hyvinvointia ja terveyttä, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon laatua ja vaikuttavuutta, kustannuksia ja tuottavuutta sekä sitä, miten asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen on toteutunut. THL määrittelee seurannan vähimmäistietosisällön ja maakuntien on toimitettava seurantatiedot THL:lle. Myös yksityisten palveluntuottajien on toimitettava seurannan edellyttämät tiedot maakuntien ja THL:n käyttöön THL:n määrittelemällä tavalla.
Tilastokeskus esittää, että pykälän perusteluissa todetaan että THL määrittelee seurannan vähimmäistietosisällön yhteistyössä muiden tietoja tarvitsevien tahojen kanssa (mm. Tilastokeskus).
Tilastokeskukselle olennaisia tietoja ovat tämän pykälän osalta kustannuksiin ja tuottavuuteen liittyvät tiedot.
34§: Pykälässä kuvataan STM:n oikeutta saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tarvitsemansa tiedot. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkennetaan, että ” Sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi oikeus saada tietoja ensinnäkin valtion, maakunnan ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä. Keskeisiä tiedontuottajia ovat tilastoviranomaiset, joita ovat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Tilastokeskus.”
Tilastokeskus kerää tilastotietoja Tilastolain (280/2004) perusteella. Tilastolain 13§ mukaan tilastotietoja ei voida luovuttaa käytettäväksi tutkinnassa, valvonnassa, oikeudenkäynnissä, hallinnollisessa päätöksenteossa tai muussa tiedon kohdetta koskevassa asian käsittelyssä.
Tilastolain 12§:n mukaisesti valtion ja kunnallisen viranomaisen taloutta ja toimintaa kuvaavat tiedot ovat tilastoviranomaisen hallussakin julkisia. Nämä tiedot Tilastokeskus voi luovuttaa salaamattomina tiedon tarvisijoille. Sitä vastoin Tilastokeskus ei voi luovuttaa STM:lle tai muille tiedontarvisijoille salaamattomia tilastotietoja keräämistään muista tilastoyksiköistä (yritykset, kotitaloudet, säätiöt jne).
Osa lakiesityksessä mainituista tiedoista (esim. kertoimet, väestötiedot, asukastiheys) kuuluvat Tilastokeskuksen maksullisiin tuotteisiin. Mikäli näiden osalta halutaan siirtyä maksuttomuuteen, tulisi tehdä budjettisiirto Tilastokeskukselle, jotta varmistettaisiin kyseisten tuotteiden tuottaminen.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

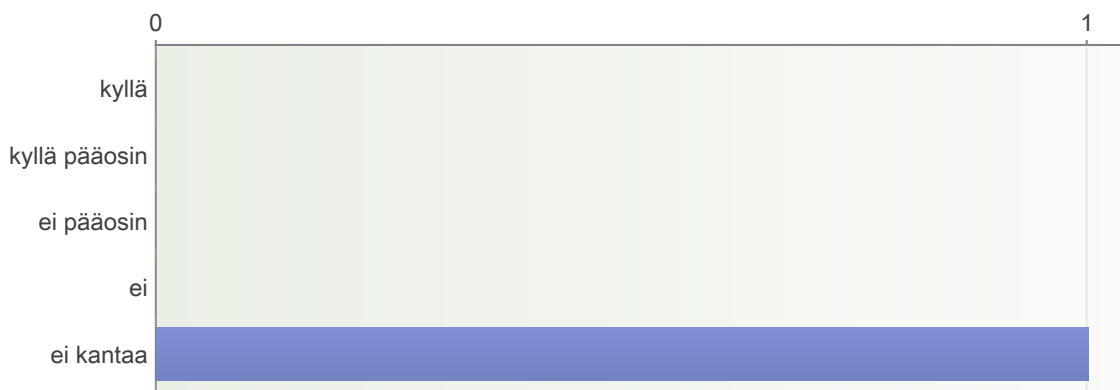
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

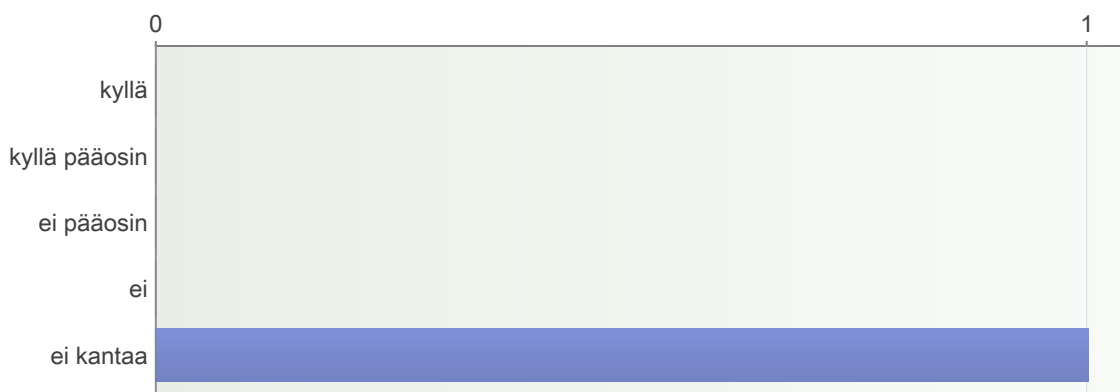

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Tilastokeskus toivoo tarkennusta siihen mihin väliaikainen valmistelutoimielin perustetaan ja miten toiminnassa syntyviä kustannuksia seurataan ja mistä esimerkiksi valmistelutyötä tekevien henkilöiden työsuhde- ja palkkatiedot saadaan (TAHTI?). Tilastokeskukselle asia on siinä mielessä tärkeä, että on ratkaistava huomioidaanko väliaikaisen valmisteluelimen toiminnasta syntyvät kustannukset talous- ja palkkatilastoissa osana julkisen sektorin toimintaa.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Tilastokeskus ei ota kantaa henkilöstön siirtymiseen, mutta tuo esille tarpeen saada tarkat tiedot siitä, mikä henkilöstö siirtyy ja millaisella sopimuksella (virkaehto-työehto) kunnasta maakuntaan ja maakunnan yksiköihin. Tiedot tarvitaan henkilö- ja toimipaikkatasolla työssäkäynti- ja palkkatilastoihin sekä yritys- ja toimipaikkarekisteriin.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

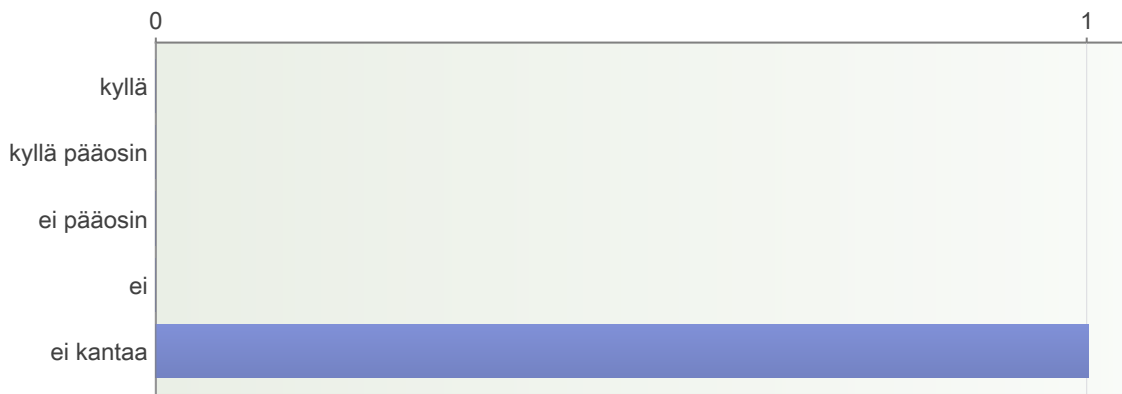
- Tilastokeskus ei ota kantaa omaisuusjärjestelyihin mutta tuo esille tarpeen saada tarkat tiedot siirtyvästä omaisuudesta julkisen sektorin tilastointia, varallisuustilinpitoa ja asunto- ja rakennuskantatilastointia varten. Siirtyvän omaisuuden osalta tiedot tulisi saada yksiköittäin ja tase-erittäin (eli varatyypeittäin).

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

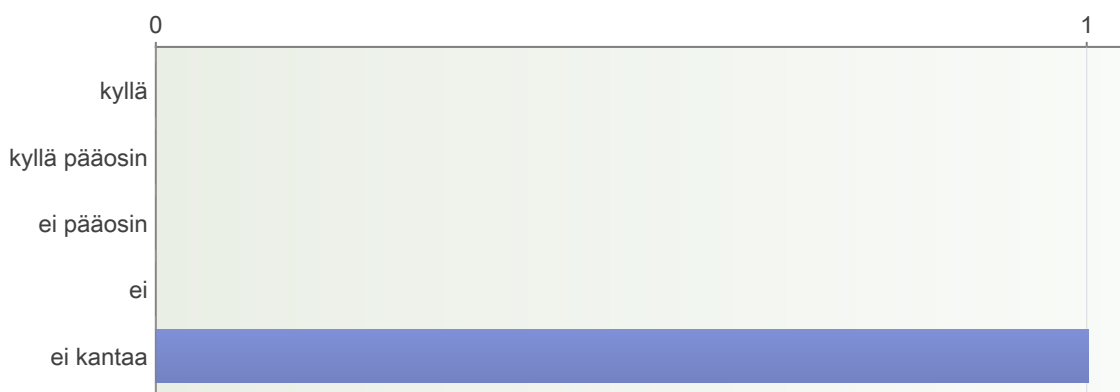
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- 4§: Maakunnat perustetaan 1.7.2017. Tilastokeskukselle on tärkeää mahdollisimman pian tietää mikä vaikutus maakuntien perustamisella on yhteiskunnan tietotarpeisiin ja milloin ensimmäisiä maakuntakohtaisia tilastoja tulisi tuottaa. Odotetaanko vuoden 2019 alkuun, jonka jälkeen tilastoinnissa siirrytään uuteen maakuntajakoon pohjautuvaan alueluokitteluun vai onko STM:llä tai muilla tahoilla tarvetta saada esim. uuden maakuntajaon mukaisia väestötietoja jo aikaisemmin (esim. heinäkuussa 2017). Tätä olisi syytä tarkentaa perusteluissa.
14§, 18§, 19§, 20§: Voimaanpanolain sisällön osalta Tilastokeskuksella ei ole kommentoitavaa. Sen sijaan Tilastokeskus toivoo, että siirtyvistä henkilöstöstä, palkoista, sopimuksista, toimitiloista ja omaisuudesta saadaan riittävä kuva; mitä siirtyy ja minne siirtyy, jotta tilastoinnissa pystytään uudistus kuvaamaan oikeanlaisena. Tätä varten Tilastokeskus osallistuu mielellään STM:n tai muiden valmistelijoiden työryhmiin selvittääkseen tietotarpeitaan ja ratkoakseen yhdessä tiedonkeruuseen liittyviä haasteita. Tilastokeskus myös toivoo saavansa käyttöön tehdyt selvitykset, jotta se voi omassa tilastotuotannossaan valmistautua uudistukseen. Tämän osalta toivotaan perusteluihin tarkennusta Tilastokeskuksen tietotarpeiden huomioimisesta.
23§ kunnan tehtävänä on laatia yksityiskohtainen selvitys maakunnille siirtyvistä toimitiloista. Selvityksen pohjalta on mahdollista tuottaa maakunnan toimipaikkatiedot, jotka ovat tarpeen palkkatilastojen tuottamista ja yritys- ja toimipaikkarekisterin ylläpitoa varten. Tämä tieto on tärkeätä saada myös Tilastokeskuksen käyttöön ja perusteluissa asia tulisi huomioida.
31§: Kilan kuntajaostossa olisi hyvä ottaa kantaa hyvissä ajoin miten omaisuuden siirto kirjataan kunnan ja maakunnan kirjanpidossa ja miten arvomuutokset kirjataan, jotta tilastointi saa tiedot tiedonantajilta yhteismittallisina ja pystyy nämä huomioimaan oikein heti 2019 alusta lähtien (neljännesvuositilastoissa).

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

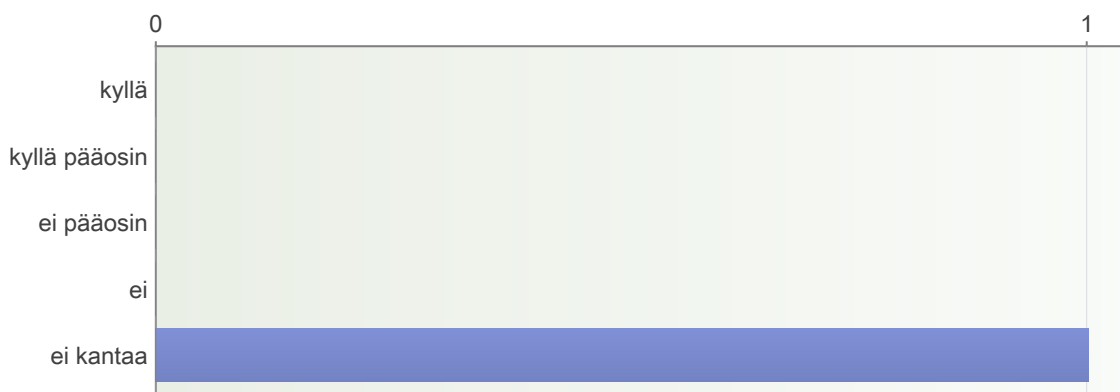
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Laskelmien pohjana olevista väkilukutiedoista olisi hyvä saada tarkempaa kuvausta, jotta voidaan varmistua niiden saatavuudesta ja vertailukelpoisuudesta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- 2§ 8 kohdassa määritellään alimman koulutuksen suorittanut henkilö. Tilastoinnissa ei käytetä tällaista ilmaisua vaan ”perusasteen koulutuksen varassa oleva” tai ”henkilö, jolla ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa”.

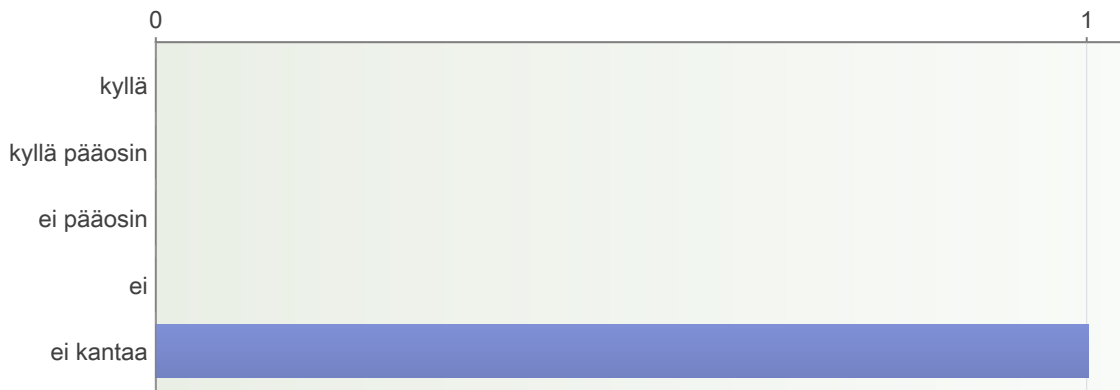
Määritelmän tarkentamista on syytä harkita.

5§, 6§ Määritetään valtion rahoituksen perusteita. Tilastokeskus pyytää tarkentamaan miten käyttökustannukset ja asiakas- ja käyttömaksut määritellään? Käyttökustannus- ja maksutietojen saatavuus ja luotettavuus tulisi varmistaa maakunnille annettavilla kirjanpito-ohjeilla. Rahoituksen laskennassa tulisi käyttää yksiselitteisiä laskentaperusteita.

28§ Valtion rahoituksen määräytyminen tulevina vuosina. Pykälässä todetaan että ensimmäiset tiedot maakuntien kustannusrakenteesta ja toteutuneista käyttökustannuksista saataisiin vuoden 2019 tilinpäätösten valmistumisen jälkeen loppuvuonna 2020. Tilastokeskus toteaa että aikataulu on hidas, sillä Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon tarpeita varten maakunnista on saatava taloustietoa neljännesvuosittain jo vuoden 2019 alusta.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

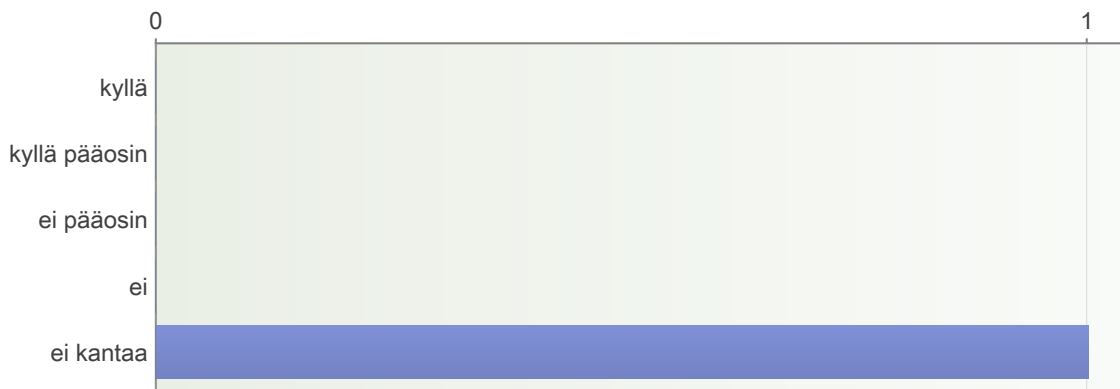
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

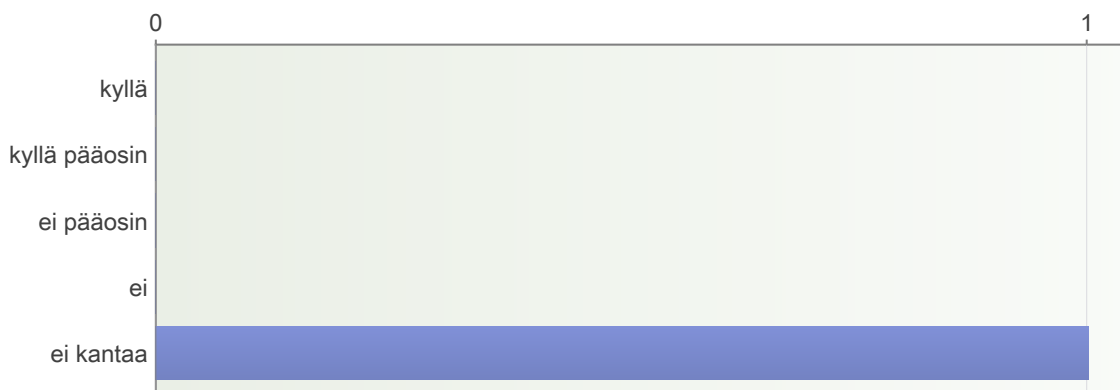
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Laskelmien pohjana olevista väkilukutiedoista olisi hyvä saada tarkempaa kuvausta, jotta voidaan varmistua niiden saatavuudesta ja vertailukelpoisuudesta.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- 11§ Koulutustaustakertoimen osalta Tilastokeskus toteaa, että tarvittavat tiedot on poimittavissa väestön koulutusrakenne –tilaston tietokantataulukosta.
13§: Syrjäisyysluku on laskettu Tilastokeskuksessa maksullisena toimeksiantona. VM:n kanssa on käyty alustavia keskusteluja syrjäisyysluvun laskennan kehittämisestä
20§ Pykälän perusteluihin kuvataan kuntien peruspalveluiden hintaindeksi. Tilastokeskus toivoo, että perusteluja tarkennetaan sillä tällä hetkellä ne sisältävät epätarkkuuksia. Nykymuotoista Kuntien peruspalvelujen hintaindeksiä 2005=100 tuotetaan siihen asti, kunnes Sote tulee voimaan. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi koostuu Julkisten menojen hintaindeksin kuntatalousosion tehtäväluokista 12 (sosiaali- ja terveystoimi) ja 13 (opetus- ja kulttuuritoimi). Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystoimen menot siirtyvät uusille maakunnille. Kunnille jää maksettavaksi yleishallinnon ja muiden palveluiden lisäksi vain opetus- ja kulttuuritoimi. Opetus- ja kulttuuritoimen indeksisidonnaisuudessa voidaan käyttää suoraan Julkisten menojen hintaindeksin 2010=100/kuntatalous alaindeksiä 13 opetus- ja kulttuuritoimi. Erillistä kuntien peruspalvelujen hintaindeksiä ei tarvita.
Nyt perusteluissa on käytetty vanhaa perusvuotta (2000=100) ja toisaalta puhutaan koko ajan kuntien peruspalvelujen hintaindeksistä. Oikeampi ilmaisu on Julkisten menojen hintaindeksi ja sen alaindeksinä kuntatalous.
27§: tarkennuksena pykälän 3 momentin yksityiskohtaisiin perusteluihin Tilastokeskus toteaa, että Tilastovuodesta 2015 lähtien kaikki liikelaitokset sisältyvät kuntataloustilaston tehtäväluokittaiseen käyttötaloustaulukkoon, joten sosiaali- ja terveydenhuollon liikelaitosten liikeylijäämää ei tarvitse erikseen lisätä laskelmiin. Tilastovuodesta 2015 lähtien päivähoito ei enää sisälly kuntataloustilastossa sosiaali- ja terveydenhuoltoon, joten päivähoitoa ei tarvitse enää jatkossa vähentää laskelmista.

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

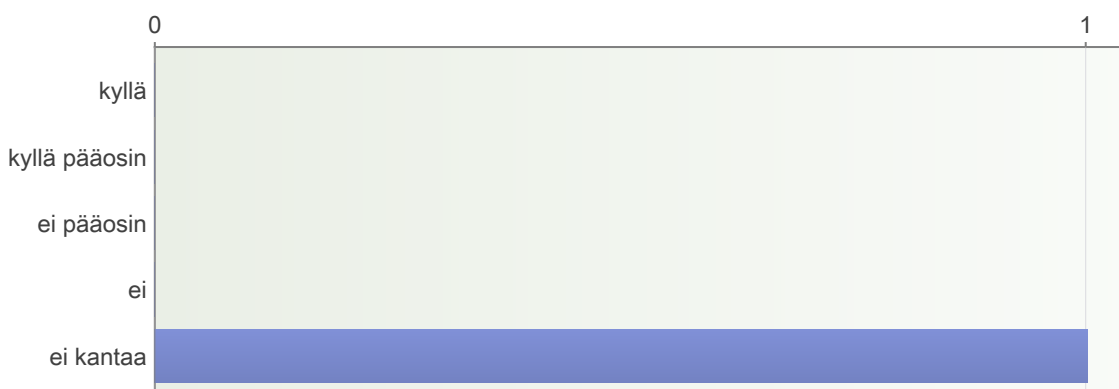
2§: Syrjäisyysluku on laskettu Tilastokeskuksessa maksullisena toimeksiantona. VM:n kanssa on käyty alustavia keskusteluja syrjäisyysluvun laskennan kehittämisestä

4§ kommentoitu kohdassa 44.

7§: Tilastokeskus tekee kyselyn Valtiovarainministeriön toimeksiannosta. Tiedonkeruun lisätiedot on saatavilla Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauskyselyn osalta osoitteessa /<http://www.tilastokeskus.fi/keruu/epko/> . Tiedonkeruu näyttäsi jatkuvan, mutta muutoksia saattaa tulla siinä vaiheessa kun tietoja saadaan Opetushallituksen KOSKI-tietojärjestelmästä. Tämän johdosta lakipykälässä voisi olla syytä väljentää vaatimusta "Tiedot on toimitettava Tilastokeskuksen lomakkeella".

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

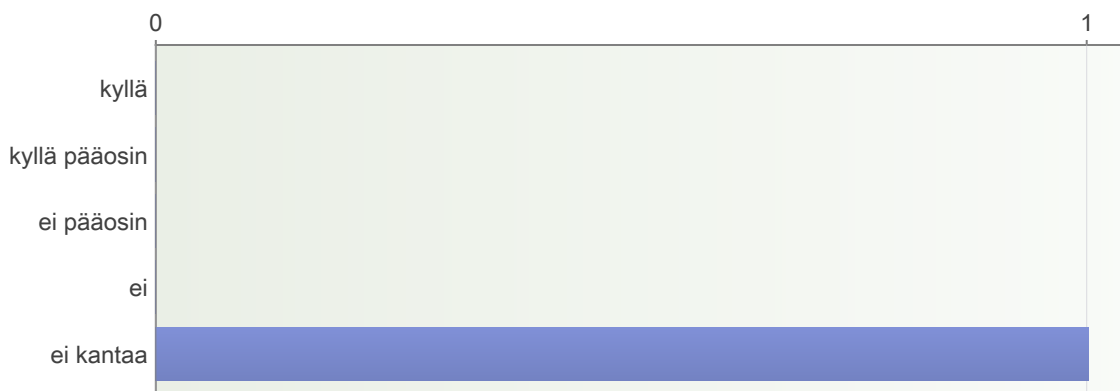
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Tilastokeskus ei ota kantaa henkilöstön asemaan liikkeenluovutuksen yhteydessä mutta korostaa tarvitsevansa tarkat tiedot palkkatilastoja varten siirtyvästä henkilöstöstä ja näiden sopimuksista.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus vaikuttaa merkittävästi Tilastokeskuksen toimintaan, sillä sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa moniin keskeisiin taloustilastoihin, palkka- ja henkilötilastoihin ja indekseihin sekä tiedonkeruun että julkistusten osalta. Vaikutukset tilastotuotantoon tulevat useaa kautta, joita on tarkemmin kuvattu kohdassa 44. Lisäksi uudistus vaikuttaa merkittävästi yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedonkeruuseen.

Tilastokeskus on arvioinut, että kohdassa 44 kuvatut vaikutukset tilastotuotantoon tuottavat lisätyötä vuonna 2017 noin 8 htv, vuonna 2018 noin 14 htv, vuonna 2019 8 htv, vuonna 2020 6 htv ja vuonna 2021 4 htv/vuosi. Laskelmissa työmäärät ovat suuremmat ennen uudistusta, kun tilastotuotantoa ja tuotannossa käytettäviä tietojärjestelmiä valmistellaan uudistuksen läpiviemiseen ja huomioimiseen tilastoinnissa.

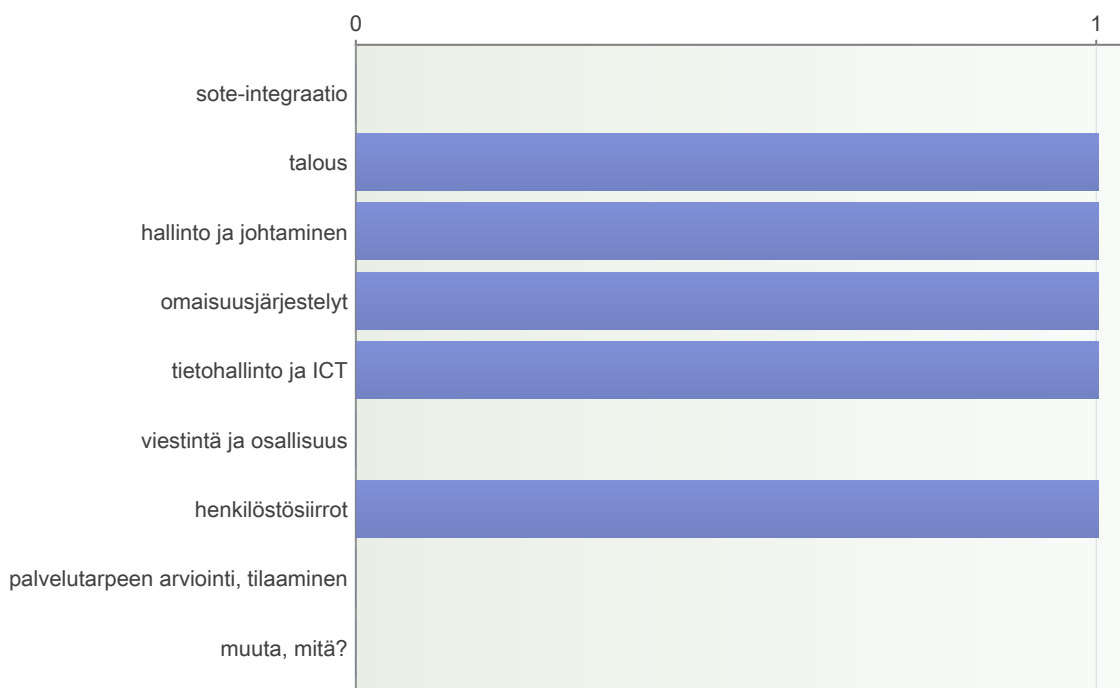
Uudistuksen myötä Tilastokeskuksen on harkittava myös uusien maakuntia koskevien tilastojen laatimista.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen esitysluonnos on erittäin laaja ja kattava ja uudistuksella tulee olemaan vaikutuksia useiden viranomaisten toimintaan, myös tilastoviranomaisten. Uudistus vaikuttaa merkittävästi Tilastokeskuksen toimintaan, sillä sote- ja maakuntauudistus muuttaa monien keskeisten talous-, palkka- ja väestötilastojen ja indeksien aikasarjoja tilastojen kuvausalueen muuttuessa (kuntien ja kuntayhtymien tehtäviä siirtyy maakunnalle ja muille perustettaville yksiköille).

Tilastoviranomaisten kannalta riittävät tiedonkeruuoikeudet ja tietojen standardointi on uudistuksessa varmistettava.

Tilastokeskuksella on tilastolain (280/2004) mukaan oikeus saada valtiolta, kunnilta ja kuntayhtymiltä salassapitosäännösten estämättä tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot hallussaan olevista tietoaineistoista sekä tiedot omasta toiminnastaan, taloudestaan, hoitamistaan tehtävistä, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista. Tilastokeskuksella ei ole tilastolain mukaan oikeutta päästä uudistuksen myötä perustettavien maakuntien keräämiin tietoihin.

Tilastokeskus esittää huolensa tietojen saamisesta ja toivoo asian huomioimista nyt käsillä olevassa lakiesityksessä, jotta tietojen kerääminen onnistuu 1.7.2017 alkaen. Tilastokeskus on keskustellut tilastolain muutostarpeesta Valtiovarainministeriön kanssa, mutta tarvittavan muutoksen valmistelua ei ole voitu aloittaa, koska tarkempaa tietoa Sote-lainsäädännön sisällöstä ei ole ollut ennen lausuntokierrosta. Tilastokeskus esittää, että tilastolakia muutetaan sote-uudistuksen yhteydessä samalla tavoin kuin on verolakien muutosta käsitelty. Näin varmistetaan Tilastokeskuksen tiedonkeruuoikeudet maakunnilta ja muilta perustettavilta yksiköiltä, jolloin kansallisten ja EU-velvoitteiden mukaisten tilastojen tuotannon jatkuminen turvataan uudistuksen jälkeenkin. Vaihtoehtona Tilastokeskus esittää, että ehdotettuun maakuntalakiin lisättäisiin siirtymäsäännös, jolla varmistettaisiin Tilastokeskuksen tiedonsaantioikeudet, kunnes tilastolaki saataisiin erillisenä lakihankkeena muutettua.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi myös siihen, mistä keskeisten tilastojen perustiedot saadaan, kuka on tiedonantaja, kuka kerää tarvittavat tiedot, miten tietotarpeet standardoidaan ja miten tiedontuotannossa huomioidaan Suomen kansalliset ja kansainväliset tilastovelvoitteet. Lakiesityksessä on hyvin huomioitu STM:n, THL:n ja maakuntien tietotarpeet ja niistä sopiminen. Erityisesti maakunnille myönnetään laajat oikeudet kerätä tietoa palvelujen tuottajilta. Sitä vastoin Tilastokeskuksen tietotarpeita ei ole huomioitu lakihankkeessa. Esimerkiksi kansantalouden tilinpito tarvitsee maakuntia ja sen yksiköitä koskevat tiedot yksiköittäin sekä jaoteltuna tehtäviin, kun taas maakuntatason talustilasto tarvitsee tiedot maakuntakonsernitasolla. Työssäkäynti-, palkka- ja väestötilastot sekä yritys- ja toimipaikkarekisteri tarvitsevat tiedot puolestaan tarkemmalla toimipaikkatasolla.

EU:n tilastoasetuksen (Neuvoston ja Parlamentin asetus 223/2009, muutettu 759/2015) mukaan on kansallista tilastoviranomaista kuultava aina kun hallinnollisia rekistereitä perustetaan, muutetaan tai lakkautetaan. Tätä kuulemismenettelyä ei ole sote-uudistuksessa riittävän ajoissa huomioitu. Tilastokeskus toivoo, että sote-rekistereitä ja tietovarantoja kehitettäessä pyydetään myös Tilastokeskuksen, kansallisen tilastoviranomaisen, näkemystä tarvittavista tiedoista ja niiden standardointimahdollisuuksista.

Hallitusohjelman mukaisesti julkisen hallinnon on digitalisoitava prosessejaan. Kuntatalousohjelmassa on kuntien tiedontuotantoa ja tietojen jakelua kehitetty huomioiden XBRL tiedonsiirron antamat mahdollisuudet.

Tilastokeskus esittää, että maakuntien toimintaa koskevien tietojen keruussa ja jakelussa otetaan huomioon Kuntatalousohjelman suositukset XBRL tiedonsiirrosta.

Tilastokeskus esittää, että se voisi olla mukana, kun tietotarpeita, tietojen standardointia ja tietojen keruuta suunnitellaan, sillä Tilastokeskuksella on laaja kokemus ja osaaminen tällä alueella. Näin myös varmistettaisiin kansallisen tilastoviraston tietotarpeet ja vältettäisiin päällekkäistä tiedonkeruuta.

Tilastokeskus on jo mukana VM:n asettamassa työryhmässä (Maakuntien yhteisten taloustietojen määrittelyryhmässä), mutta esittää, että sen tulisi olla mukana myös, kun suunnitellaan mm. maakuntien ja maakuntakonsernin yksiköiden henkilöstöä, palkkatietoja tai toimintatietoja koskevia tiedonkeruita.

Muut vaikutukset tilastotuotantoon tulevat usean näkökulman kautta, joita tässä kuvataan yleisellä tasolla. Tilastokeskus antaa mielellään lisätietoja lakiesityksen valmistelijoille tilastotuotantoon vaikuttavista näkökohdista ja siitä, miten varmistetaan jatkossakin luotettavien kansallisten tilastojen tuottaminen erityisesti julkisen sektorin ja julkisyhteisöjen osalta.

Ensinnäkin uudet maakunnat muuttavat nyt käytössä olevaa aluejakoa kun Heinävesi, Joroinen, Iitti ja Isokyrö siirtyvät toisiin maakuntiin kuin nykyisin. Tämä vaikuttaa kaikkiin tilastoista tuotettuihin aluetason aikasarjoihin, jotka tulisi laskea uudella jaottelulla taaksepäin riittävän pitkälle aikajänteelle. Lisäksi muodostettavat 5 yhteistyöaluetta ovat uusia aluekokonaisuuksia, joista ei tähän mennessä ole tuotettu tilastoja.

Euroopan tilastojärjestelmän tilastoissa käytetään alueluokituksena NUTS -luokitusta. NUTS3-taso kuvaa maakuntia. Uusin NUTS luokittelu on vahvistettu ja se otetaan käyttöön vuonna 2018 (vuosille 2018-2020). Tilastokeskus on esittänyt varauksen hyväksymisen yhteydessä siihen, että Suomi saattaa muuttaa NUTS3-tason luokittelua maakuntauudistuksen yhteydessä. Tällä hetkellä ei ole varmuutta siitä, saadaanko uudistuksen myötä päivitettävä luokitustaso hyväksytyä myös EU:ssa. Mikäli uutta maakuntaluokitusta ei saada hyväksytyä, joutuvat tilastoviranomaiset laskemaan aluetason tilastoja sekä vanhalla NUTS- alueluokituksella EU:ta varten että uudella maakuntajaolla kansallisia tarpeita varten.

Lakiesityksen mukaan uudet maakunnat aloittavat toimintansa 1.1.2019, jolloin nykyisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä vastanneiden kuntayhtymien toiminta siirtyy perustettaviin maakuntiin ja niiden palvelulaitoksiin ja tytäryhtiöihin. Tilastokeskukselle on tärkeää saada tilinpäätös-, henkilöstö- ym. tiedot lopettavista kuntayhtymistä vuoden 2019 keväällä, jolloin tietoja tarvitaan niin talous-, hinta- kuin palkkatilastoissa laadittaessa tilastovuoden 2018 lopullisia tilastoja. Uudistuksen yhteydessä on syytä varmistaa, miten lopettavien toimintojen tiedontuotanto hoidetaan toiminnan lakkauttamisen jälkeen.

Uudistuksen yhteydessä muodostetaan uusia juridisia oikeushenkilöitä sekä toimipaikkoja, joita tilastoissa käsitellään tilastoyksiköinä ja tiedonantajina. Tunnistettuja juridisia yksiköitä ovat maakunnat, maakuntien palvelulaitokset, maakuntien ja niiden palvelulaitosten tytäryhtiöt ja palvelukeskukset. Lisäksi tarkempaa tarkastelua ja tilastointia varten tarvitaan maakuntien toimipaikat.

Uusien yksiköiden myötä osa nykyisin voimassa olevista yksiköistä lopettaa toimintansa. Tällaisia yksiköitä ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä vastanneet kuntayhtymät, kuntien sote-toimipaikat sekä muiden siirtyvien toimintojen toimipaikat (esimerkiksi pelastuslaitokset). Tilastokeskus esittää huolensa siitä, mistä tieto perustetuista ja lakkautetuista yksiköistä saadaan. Tilastokeskus tarvitsee tiedot kansalliseen tilastolliseen perusrekisteriin ns. yritys- ja toimipaikkarekisteriin, jonka perusteella luodaan eri tilastojen kohdejoukot ja kehikot. Ilman luotettavaa rekisteriä ei voida tehdä kattavia tilastoja julkisen tai muidenkaan sektorien toiminnasta.

Erityisen merkittävä vaikutus uudistuksella on julkisen sektorin tilastointiin ja siihen, miten uudet yksiköt käsitellään julkista sektoria tai julkisyhteisöjä koskevissa talous- ja palkkatilastoissa sekä kansantalouden

tilinpidossa. Muutokset vaikuttavat tilastojen lisäksi merkittävästi myös julkisen talouden kansalliseen ja kansainväliseen raportointiin ja seurantaan, erityisesti julkisyhteisöjen alijäämän ja velan raportointiin (sisältää laajoja tietovaatimuksia) sekä budjettikehysdirektiivin raportointiin EU:lle.

Perustettavat maakunnat ja niiden palvelulaitokset luokitellaan kansantalouden tilinpidossa julkisyhteisöihin, mutta alasektorin osalta ei ratkaisua vielä ole Tilastokeskuksessa tehty. Alasektoriksi voi tulla kyseeseen valtionhallinto tai paikallishallinto. Maakuntien ja niiden palvelulaitosten omistamat tytäryhteisöt sekä valtakunnalliset palvelukeskukset luokitellaan maakuntien kanssa samaan sektoriin tai yrityssektoriin, jos niiden katsotaan täyttävän vaadittavat kriteerit, jotka liittyvät niiden toimintaan, rahoitukseen ja markkinatilanteeseen. Tilastokeskus valmistelee päätöksen sektoriluokituksista, kun keskeinen lainsäädäntö on saatu vahvistettua ja luokittelun kannalta oleelliset tiedot ovat saatavilla.

Erilaisista kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon luokitus- ja käsittelyeroista johtuen voi olla, että maakuntakonsernin tilinpäätöstiedot ja maakunnista tehtävät julkisyhteisöjä kuvaavat tilastot eivät koostu samoista yksiköistä ja voivat poiketa toisistaan.

Laissa maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta (6§) todetaan, että väliaikainen valmistelutoimielin vastaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta. Valmistelutoimielimen tehtävänä on yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy maakunnalle selvittää mm. maakunnille siirtyvä henkilöstö ja osallistua maakunnille siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen.

Tilastokeskus katsoo, että mainitut selvitykset ovat tilastotoiminnan kannalta erittäin tärkeitä,, jotta keskeisissä talous-, väestö-, työssäkäynti- ja palkkatilastoissa pystytään riittävän ajoissa tekemään ratkaisuja, siitä miten siirtyvä henkilöstö, omaisuus ja toimitilajärjestelyt on käsiteltävä tilastoissa. Tilastokeskus esittää, että sille säädettäisiin oikeus saada tehdyt selvitykset käyttöönsä.

Lakiluonnoksessa on luonnosteltu Valtioneuvoston asetusta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Asetuksen 4 §:ssä on määritetty liian tarkkaan, miten Tilastokeskus tuottaa ja julkaisee kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain [] 20 § 2 momentissa tarkoitetun kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä. Lisäksi pykälässä määritetään indeksin laskentaa.

Tilastokeskus tuottaa julkisten menojen hintaindeksiä (JMHI), jonka yhtenä osaindeksinä tuotetaan kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä. Julkisten menojen hintaindeksi kuuluu Suomen Virallisen Tilaston (SVT)-järjestelmään ja sitä tuotetaan budjettivaroin. Koska kyse on tilastolain alaisen tilaston tuottamisesta, noudatetaan tuotannossa mainitun lain säädöksiä. Tällöin tilastoviranomainen päättää itsenäisesti keräämistään tiedoista, tilastojen tuotantomenetelmistä ja tietojen jakelusta.

Tilastokeskus haluaa muistuttaa, että tilastolaki ja EU:n Euroopan tilastoista annettu asetus (223/2009) edellyttävät tilastoviranomaisen riippumattomuutta ja itsenäisyyttä virallisten tilastojen tuottamisessa, jakelussa sekä keräämiensä tietojen käytöstä päättämisessä. Tilastokeskus katsoo, ettei sille voida valtioneuvoston asetuksella antaa tällaisia tehtäviä, sillä tilastoviranomainen päättää itsenäisesti keräämistään tiedoista ja niiden käytöstä.

Tilastokeskusta koskevan lain (48/1992) 2 § nojalla voi valtioneuvosto tai valtiovarainministeriö kuitenkin erikseen säätää tai määrätä tehtäviä virastolle. Tilastokeskukselle määräyksellä annettujen tehtävien tulee olla Tilastokeskuksen omaan tilastotuotantoon verrattavia eli tilastoja ja tilastoraportteja.

Tilastokeskus ei voi kerätä tietoja tiedonantovelvollisuuden perusteella pelkästään sellaisiin selvityksiin, joita se ei omassa tilastotuotannossaan tarvitse. Jos kysymys on tehtävämääräyksestä, jossa tarvitaan myös muita tietoja, tulisi määräyksen antajan huolehtia siitä, että se toimittaa tarvittavat tiedot Tilastokeskukseen

selvityksen tekemiseksi.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- ei ole